

CONCEPT
în vederea elaborării Programului privind dezvoltarea sectorului tehnologiei
informației și comunicațiilor și a economiei digitale
pentru anii 2025-2029

Denumirea documentului	Programul privind dezvoltarea sectorului TIC și a economiei digitale pentru anii 2025-2029 (în continuare - Program)
Tipul documentului de politici publice care se propune	Documentul de politici publice propus spre elaborare constituie un Program de acțiuni pe termen mediu (4 ani) și va fi aprobat prin hotărâre de Guvern. Programul urmează a fi elaborat și promovat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dar și a Hotărârii Guvernului nr.650/2023 cu privire la aprobarea Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030. Documentul va viza domeniul de activitate al Guvernului – economia digitală și sectorul TIC, stabilit la art. 4 lit. a) și m) din Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern.
Problema care urmează a fi abordată	Economia digitală a Moldovei, deși promițătoare, se confruntă cu o serie de provocări care îi împiedică creșterea și competitivitatea. Numărul redus de specialiști IT calificați, un ecosistem de startup-uri subdezvoltat, o transformare digitală lentă a sectorului privat și o integrare insuficientă a platformelor digitale sunt doar câteva dintre obstacolele majore. Sectorul IT se bazează în mare parte pe exporturi de servicii cu valoare adăugată scăzută, lipsind produse și soluții inovatoare cu valoare adăugată mare. Promovarea redusă a e-ID și a serviciilor digitale adâncesc și mai mult problemele. Exodul de creier contribuie la pierderea talentelor IT în fața altor țări, în timp ce lipsa unui mediu de afaceri favorabil startup-urilor și accesul limitat la piețe și clienți limitează potențialul de inovație, iar competențele digitale scăzute în rândul populației accentuează decalajul digital. Sistemul educațional nu reușește să țină pasul cu nevoile economiei digitale, curriculumul școlar nepunând suficient accent pe dezvoltarea competențelor digitale. Numărul redus de programe de formare profesională în domeniul digital și dificultățile de adaptare a abilităților forței de muncă la cerințele pieței agravează problema.

	Diaspora, o resursă potențial valoroasă, nu este suficient implicată în dezvoltarea economiei digitale a Moldovei, accesul la investiții și expertiză din partea diasporei fiind limitat. Lipsa platformelor online pentru conectarea diasporei cu economia locală adâncește această deconectare. Programul va aborda o serie dintre problemele enumerate, dar implementarea sa eficientă și o colaborare strânsă între sectorul public și privat sunt esențiale pentru a se obține rezultate concrete. Pe lângă obiectivele stabilite în Program, este necesară o atenție sporită dezvoltării infrastructurii digitale, promovării alfabetizării digitale în rândul populației, adaptării sistemului educațional la nevoile economiei digitale și implicării diasporei în dezvoltarea sectorului IT. Doar prin abordarea cuprinzătoare a acestor provocări, economia digitală a Moldovei poate depăși obstacolele și atinge un potențial semnificativ, contribuind la o creștere economică durabilă și la o societate mai prosperă.
Scopul elaborării documentului de politici publice	Programul este elaborat în vederea implementării prevederilor Strategiei de transformare digitală pentru anii 2023-2030 și își propune să abordeze provocările și oportunitățile din sectorul TIC și economia digitală, concentrându-se pe îmbunătățirea rezultatelor economice și calitatea generală a vieții cetățenilor. Prin promovarea unei abordări holistice și integrate a transformării digitale și a dezvoltării economiei digitale, Strategia urmărește să contribuie la dezvoltarea pe termen lung și prosperitatea Republicii Moldova. Programul este aliniat Obiectivelor 2 și 3 din Strategia de transformare digitală 2023-2030 și urmărește: ● Să definească acțiuni specifice pentru a accelera transformarea economiei digitale a Moldovei pe perioada 2025-2029. ● Să transforme sectorul TIC pentru a crește eficiența prin noi proiecte și colaborări. ● Să dezvolte în continuare ecosistemul de startup-uri pentru a susține dezvoltarea de noi produse cu valoare adăugată care să stimuleze economia. ● Să atragă și să implementeze eficient investițiile. ● Să dezvolte, să păstreze și să recupereze talentele din Moldova. Pentru a atinge direcțiile prioritare propuse, este necesară elaborarea Programului de dezvoltare a sectorului TIC și economiei digitale 2025-2029 orientat spre acțiune.

Concordanța cu Strategia națională de dezvoltare	Acest Program este aliniat cu Strategia de transformare digitală a Moldovei 2023-2030 și se concentrează pe implementarea acesteia. În acest context, Strategia se concentrează pe șase obiective generale care vor ghida activitățile din cadrul strategiei: 1. Dezvoltarea unei societăți digitale 2. Dezvoltarea unui sector TIC robust și competitiv 3. Crearea unei economii digitale inovatoare și reziliente 4. Instituirea unui stat digital eficient, inteligent și transparent 5. Crearea unui mediu digital accesibil, sigur și incluziv 6. Consolidarea imaginii Republicii Moldova drept națiune digitală. Programul va include acțiuni orientate spre atingerea obiectivelor 2 și 3. Obiectivul general nr. 2: Dezvoltarea unui sector TIC robust și competitiv: Realizarea acestui obiectiv general va fi asigurată prin următoarele direcții prioritare: • Dezvoltarea unor condiții favorabile pentru sectorul TIC și comunitatea de startup-uri • Consolidarea arhitecturii digitale în sectorul public • Utilizarea și reutilizarea datelor și serviciilor • Creșterea numărului de proiecte comune între instituțiile private și de stat, inclusiv crearea unui pool de specialiști din diferite domenii și cu diferite abilități TIC care sunt invitați să contribuie la construirea societății digitale • Încurajarea utilizării serviciilor digitale • Atragerea afacerilor digitale și a investițiilor străine în Republica Moldova • Atragerea specialiștilor IT străini calificați și a investitorilor în MITP • Promovarea utilizării pe scară largă a serviciilor digitale și a utilizării e-ID de către diaspora • Studierea și localizarea celor mai bune practici din Uniunea Europeană. Obiectivul general nr. 3: Crearea unei economii digitale inovatoare și reziliente Realizarea acestui obiectiv general va fi asigurată prin următoarele direcții prioritare: • Transformarea digitală a întreprinderilor • Stimularea pieței serviciilor de plată electronică • Promovarea cooperării în domeniul cercetării și dezvoltării între sectorul public și privat • Dezvoltarea unui mediu de afaceri prietenos pentru startup-uri
--	---

	• Dezvoltarea infrastructurii economiei digitale și comerțului electronic • Dezvoltarea platformelor naționale de cooperare pentru inovație • Atragerea platformelor internaționale de comerț electronic pe piață • Simplificarea procedurilor vamale pentru exporturile prin comerț electronic.
Concordanța cu Cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM)	În prezent nu există un program separat în cadrul CBTM care să planifice toate resursele necesare pentru implementarea acțiunilor din STDM 2030. Măsurile/acțiunile din Program vor fi incluse în CBTM după aprobarea acestuia, la Programul Tehnologii Informaționale și Comunicații (Cod 15,04), care va prevedea resursele financiare necesare pentru acoperirea costurilor de implementare. Resursele financiare necesare implementării Programului vor proveni în principal din bugetul public național alocate fiecărui minister/instituții cu competențe în implementarea Programului. Totodată, există un interes sporit din partea partenerilor de dezvoltare privind implementarea obiectivelor agreeate la Programul dat.
Concordanța cu prioritățile guvernamentale și celelalte documente de planificare și de politici publice	Programul privind dezvoltarea sectorului TIC și a economiei digitale pentru anii 2025-2029 se aliniază cu Planul Național „Construim Moldova Europeană” în mai multe domenii prioritare: 6. Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii ("373"): • Facilitarea accesului la finanțare și resurse online pentru IMM-uri. • Dezvoltarea de platforme digitale pentru promovarea și comercializarea produselor și serviciilor IMM-urilor. • Oferirea de programe de instruire online pentru antreprenori și angajații IMM-urilor. 8. Servicii accesibile pentru diasporă: • Dezvoltarea de platforme digitale pentru conectarea diasporei cu Moldova. • Promovarea oportunităților de investiții și antreprenoriat în Moldova pentru diaspora.
Perioada planificată pentru elaborarea documentului de politici publice	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării își propune realizarea exercițiului de elaborare a Programului până la finele trimestrului III al anului 2024, după care să fie inițiată procedura de promovare.

Părțile implicate	Programul privind dezvoltarea sectorului TIC și a economiei digitale pentru anii 2025-2029 urmează a fi elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu asistența tehnică a USAID, Proiectul Tehnologiile Viitorului și prin implicarea activă a următoarelor instituții: ● Ministerul Finanțelor ● Agenția pentru Guvernare Electronică ● Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică ● Serviciul Fiscal de Stat ● Serviciul Vamal ● Banca Națională a Republicii Moldova. De asemenea, în dependență de intervențiile necesare în domeniile vizate de Strategie, vor fi atrase în calitate de părți următoarele autorități și instituții publice: - Cancelaria de Stat; - Ministerul Muncii și Protecției Sociale; - Ministerul Afacerilor Externe etc. Pentru asigurarea unui proces participativ la elaborarea Programului a fost constituit un Grup de lucru responsabil, aprobat prin ordinul ministrului nr.143 din 12 octombrie 2023. Suplimentar, pe lângă autoritățile menționate, în componența Grupului de lucru sunt incluși reprezentanți ai asociațiilor civile din domeniu, precum și reprezentanți ai mediului academic. La fiecare etapă de elaborare urmează a fi organizate consultări publice pe platforma Consiliului Național pentru Digitalizare. Întregul proces se va realiza transparent, activ și participativ, precum și în strictă conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Hotărârii Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, precum și alte acte normative care prevăd mecanismul de consultare, elaborare și promovare a documentelor de politici publice.
--------------------------	--